

Læringsopsamling af Bo trygt

Et systemisk arbejde med indbrudsforebyggelse
og tryghed siden 2018

Da Bo trygt startede i 2018, havde Danmark et af Europas højeste indbrudsniveauer, og det stod klart, at hverken politi eller borgere kunne løfte opgaven alene.

Denne pixiudgave formidler de vigtigste fund fra læringsopsamlingen, som undersøger, hvad der er sket siden 2018, og hvilke tegn på forandringer, der kan spores i arbejdet med indbrudsforebyggelse og tryghed i Danmark.

M.B.C.

Bo trygt!

TrygFonden

Realdenia

Videncenteret
Bolius

Det
Strukturelle
Råd

Fra kampagne til systemisk samarbejde

Indbrud er ikke bare et politianliggende.

Det er et komplekst problem, der kræver fælles forståelse og handling på tværs af sektorer og aktørgrupper. I dag arbejder Bo trygt systemisk sammen med både nationale og lokale aktører samt borgere om kerneårsagerne til indbrud og utryghed.

Tilbage i 2018 handlede Bo trygt om oplysning

Bo trygt fokuserede arbejdet omkring kampagner, skalsikring og Nabohjælp. Men erfaringerne viste hurtigt, at viden ikke alene rykker adfærd. Løsningen lå i samarbejdet og Bo trygt begyndte at bygge bro mellem kommune, politi, civilsamfund og brancher som forsikring og byggeri.

Kriminalitetsbilledet har ændret sig

Indbrudsniveauet faldt efter 2019, mens digitale kriminalitetsformer voksede. I 2022 blev Bo trygts strategi revideret, og i dag vægtes tryghed og indbrud lige højt.

Bo trygt arbejder efter fire missioner

De handler om at samle aktører om en fælles dagsorden, støtte indbrudsbelastede områder, sprede forebyggelse nationalt og udvikle løsninger på de dybere årsager til utryghed. Indbrud og utryghed er "vilde problemer" – komplekse og tæt forbundne med hverdagsliv, byrum og relationer.

– BO TRYGS NATIONALE AKTØRER –

- Justits- og sikkerhedsmyndigheder
- National politifaglig ledelse
- Nationale civilsamfunds- og vidensorganisationer

- Brancheorganisationer
- Backbone sekretariatet og Action Board
- Bo trygt korpset
- Fonde og filantropiske aktører

– BO TRYGTS LOKALE AKTØRER –

- Udekørende og borgernære kommunale medarbejdere
- Civilsamfund og frivillige fællesskaber
- Politikredse, lokal og nærpolti

- Kommunale ledere og politikere
- Kommunal Bo trygt-projektleder
- Private aktører og erhvervsliv
- Nabohjælpere og –venner, borgere og lokale ressourcer

Det er muligt at skabe varige systemiske forandringer, der forebygger indbrud og fremmer tryghed

Varige systemiske forandringer opstår, når aktører deler en fælles retning og udvikler nye måder at arbejde sammen på. Når mindset, roller og adfærd ændrer sig i fællesskab, skabes et samarbejde, der rækker ud over de enkeltstående indsatser målrettet indbrudsforebyggelse.

Fra enkeltstående indsatser til fælles systemforandring

Læringsopsamlingen viser, at varige forandringer opstår, når samarbejdet bevæger sig fra afgrænsede aktiviteter til en fælles måde at arbejde på. Når kommune, politi og civilsamfund deler retning og ansvar, ændres både roller, mindset og praksis, og indsatsen kan pludselig række ud over enkeltstående indbrudstiltag.

Fælles succeser som drivkraft

Indbrud har fungeret som en klar og håndgribelig start, der gjorde det muligt at skabe tidlige fælles succeser. Disse erfaringer har styrket samarbejdet og givet mod på at udvide indsatsen til bredere tryghedsdagsordener og mere komplekse problemstillinger.

Indbrudsforebyggelse og tryghed som en fælles opgave – ikke kun politiets

En central forandring er, at indbrud og tryghed ikke længere betragtes som politiets opgave alene. Kommuner og civilsamfund er blevet aktive medspillere, hvilket har skabt fælles ejerskab, tydelige rammer og bedre muligheder for mobilisering på tværs.

■ ■ *Det har gjort det forpligtende, at vi nu skulle arbejde om i fællesskab at sænke indbrud. Det har gjort det forpligtende og motiverende. Hverken politi eller kommune ville have kapacitet og fagligheder til at løfte den her opgave alene.*

Arbejdet med systemiske forandringer bør tage afsæt i eksisterende strukturer

Forandringer lykkes bedst, når samarbejdet bygges ind i de strukturer, aktører allerede arbejder i. Kendte mødefora, roller og processer gør det lettere at skabe handling, retning og legitimitet. Når tryghedsarbejdet kobles direkte på kerneopgaven, bliver indsatsen en del af hverdagen og ikke bare et projekt ved siden af.

Systemiske forandringer skabes bedst gennem det, der allerede fungerer.

Forandringer lykkes bedst, når samarbejdet bygges ind i kendte mødefora, roller og processer. Ved at tage udgangspunkt i eksisterende strukturer reduceres behovet for nye systemer, og indsatsen bliver lettere at igangsætte og prioritere. Det skaber grundlag for tidlige fælles succeser, som styrker tilliden mellem aktørerne og giver mulighed for løbende at udvikle og styrke samarbejdsstrukturerne.

Kobling til kerneopgaven skaber retning, legitimitet og lokal forandring.

Når tryghedsarbejdet kobles direkte til aktørernes kerneopgaver, opleves indsatsen som legitim og meningsfuld. Det styrker både engagement og handlekraft, og gør det lettere at forankre samarbejdet strategisk og operationelt.

Indbrud- og tryghedsdagsordenen bliver en del af hverdagen

Når indsatsen over tid er forankret i organisationernes daglige praksis, ophører tryghedsarbejdet med at være et afgrænset projekt. I stedet bliver indbrud og tryghed en integreret del af hverdagen og den måde, aktørerne arbejder på. Det skaber langsigtet forankring og gør det lettere at udvide indsatsen til nye tryghedstemaer, når behovet opstår.

” *Bo trygt kom naturligt ind i mine arbejdsopgaver, fordi vi allerede havde et tryghedsaspekt og indbrudsforebyggelse, og jeg sidder i lokalrådet. Der var ikke nogen tvivl om, hvem der skulle have opgaven. Jeg løb med den, og det var naturligt.*

Fleksibilitet er afgørende for mobilisering af forandring

Kommuner står med forskellige udfordringer, og derfor kræver mobilisering rammer, der kan tilpasses lokale behov. Flexibilitet gør det muligt at arbejde bredere med tryghed og forme løsninger, der giver mening i den konkrete hverdag. Når indsatsen tilpasses lokalt, opstår der ejerskab og engagement og en evne til at reagere hurtigt på nye udfordringer.

Forskellige lokale virkeligheder kræver forskellige løsninger.

Kommuner står over for meget forskellige udfordringer, og der findes ikke én standardmodel. Flexibilitet er nødvendigt, og gør det muligt at tilpasse indsatsen til lokale behov og den aktuelle brændende platform.

Fleksible rammer gør det muligt at arbejde bredt med tryghed.

Når rammerne kan justeres, kan indsatsen udvikle sig fra udelukkende at handle om indbrud til også at omfatte fx digital kriminalitet, unge, byrum og beredskab. Det gør samarbejdet mere relevant og fremtidssikret.

Mobilisering opstår, når arbejdet giver mening lokalt.

Ejerskab og engagement opstår, når indsatsen passer ind i lokale logikker, ressourcer og kompetencer. Flexibilitet gør det muligt at reagere hurtigt på nye udfordringer og fastholde momentum i samarbejdet.

|| *Det skal være fleksibelt. Hvis det ikke er indbrud, som skaber utryghed, så skal det være muligt at ændre fokus. Aktuelt er det IT-kriminalitet, som skaber utryghed. Det er også det anmeldelsesområde, som er størst hos politiet.*

En vekselvirkning mellem nationalt og lokalt niveau skaber merværdi, der fremmer systemisk forandring

Det nationale niveau sætter retning og skaber fælles viden, mens det lokale omsætter viden til praksis. Når erfaringer flyder mellem niveauerne, styrkes både kvalitet og sammenhæng. Nationale netværk og læringsrum skaber fælles sprog og relationer, der giver energi og projektfølelse på tværs – og som gør samarbejdet mere effektivt.

Det nationale niveau skaber retning – det lokale omsætter til handling.

Det nationale niveau i Bo trygt bidrager med fælles retning, legitimitet og viden, mens kommuner og politikredse omsætter indsigter til konkret praksis. Ingen af niveauerne kan skabe varig systemisk forandring alene.

Vidensflow og feedback løfter kvaliteten i hele systemet.

Når erfaringer bevæger sig frem og tilbage mellem niveauerne, styrkes både kvalitet og sammenhæng. Lokal feedback kvalificerer den nationale indsats, og fælles viden bliver mere praksisnær og anvendelig.

Relationer, sprog og læringsrum skaber fælles sprog

Nationale netværk, konferencer og læringsrum opbygger relationer og et fælles sprog. Det understøtter samarbejde på tværs og giver energi og sammenhængskraft i indsatsen.

» *Det nationale arbejder med noget vidensdeling og noget videnssamling. [...] Det begynder jo først at have impact, når den viden kommer ned på det lokale niveau. De er total afhængige af hinanden. Viden skaber først værdi, når der er nogle på det lokale niveau, der anvender det. Det giver også det nationale niveau en fordel, fordi de får en større indsigt i det lokale miljø, som de kan anvende i systemet.*

Under de rette rammer kan ildsjæle blive noget, der skabes frem for noget, der tilfældigt findes

Ildsjæle opstår under god ledelse, hvor rammer, mandat og relationer giver mulighed for at tage ansvar og handle. Engagementet vokser, når aktørerne oplever mening, relevans og opbakning, og dermed bliver ildsjæle et resultat af god organisering og stærke samarbejdsrelationer.

Ildsjæle opstår, når rammer, mandat og relationer understøtter dem.

Læringsopsamlingen viser, at ildsjæle ikke kun er et spørgsmål om personlige egenskaber. De skabes i rammer med tydeligt mandat, klare samarbejdsflader og opbakning fra ledelse og partnere.

Fra enkeltpersoner til fælles drivkraft.

Når rammerne gør det muligt for flere aktører at engagere sig, reduceres sårbarheden ved personafhængighed. Engagement og handlekraft kan forankres bredere og mere bæredygtigt.

Engagement skabes, når aktørerne oplever mening, mulighed og opbakning.

Motivation styrkes, når aktørerne oplever, at indsatsen er relevant for deres kerneopgave, og at der er både faglig og ledelsesmæssig opbakning. Dermed bliver ildsjæle et resultat af god organisering.

Det handler om, at man skal have et mandat til sin opgave. Det skal være en defineret og prioriteret opgave.

LÆRINGOPSAMLINGENS DATAGRUNDLAG

23

Ud af 25 besvarelser fra kommunale projektledere

37

Kvalitative interviews med nationale og lokale aktører

Bo trygt!

1

Desk research af tidligere undersøgelser og strategidokumenter

7

Casestudier i udvalgte kommuner og politikredse

2

Workshops med backbone sekretariat og action board

Læringsopsamlingen viser, at det er muligt at skabe varige systemiske forandringer i arbejdet med indbrudsforebyggelse og tryghed – og at nøglen ikke er kampagner eller enkeltindsatser, men **samarbejde, fælles retning og lokalt ejerskab**.

5 CENTRALE LÆRINGER FRA BO TRYGT:

- 1 Varige systemiske forandringer er mulige
- 2 Tag afsæt i kendte strukturer, der fungerer
- 3 Flexibilitet er afgørende for mobilisering og forankring
- 4 Nationalt og lokalt samspil skaber merværdi
- 5 Ildsjæle skabes – de opstår ikke tilfældigt

Vil du vide mere?

Scan QR-koden og find den fulde rapport.

